

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. II. An visio Dei possit alicui creaturæ rationalis esse connaturalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

tio possit inter ea duo assignari: unde cognitio objecti etiam infiniti manere potest finita, & talis manet in creaturis. Licet autem ratione qualiscunque respectus ad objectum infinite perfectum excedat infinitas cognitiones de objectis in perfectione finitis, non est propterea infinitæ perfectionis, sed ad summum ordinis superioris, nisi fiat misera quæstio de voce. Videri possunt etiam dicta n. 175.

178. Ob. 4. Creatura non potest producere infinitum: ergo neque cognoscere. prob. conf. Major requiritur perfectio ad cognoscendum, quàm ad producendum; nam sol. e.g. potest producere aurum, vel ignem, non tamen potest cognoscere. Resp. Ergo homo non poterit cognoscere muscam, quam non potest producere. In forma nego conseq. ad prob. neg. ill. universaliter acceptum; nam quoad multa quidem verum est, plus esse ea cognoscere, quàm tantum producere; quia ad cognitionem requiritur potentia vitalis, quæ est perfectior, quàm virtus inanimata producendi e.g. ignem: attamen potentia producendi Angelum, vel animam rationalem, vel infinitum est major, quàm tantum potentia hæc cognoscendi, ut est per se clarum.

ARTICULUS II.

An Visio DEI possit alicui creaturæ rationali esse connaturalis.

179. **D**ico. Visio intuitiva DEI nulli creaturæ potest esse connaturaliter debita. ita communissime Theologi contra pauculos, qui apud P. de Quirros ultro fatentur, retineri se pondere Scholasticorum ferè omnium, qui sua scripta prelo mandarunt, ne absolute asserant possibilitatem creaturæ, cui connaturalis sit visio DEI. Prob. concl. Ex Sacris Scripturis, Conciliis, & Patribus passim habetur visionem DEI esse supernaturalem: ergo non potest esse connaturalis, seu, quod idem est, connaturaliter exigere à natura, qualis est omnis substantia creata ut quod, adeoque omnis creatura rationalis, prob. antec. Ad Rom. 6. v. 23. dicitur: *Stipendia enim peccati mors: gratia autem DEI vita æterna.* Si vita æterna est gratia, non est debita naturæ, adeoque supernaturalis. Rursus ad Rom. 11. v. 6. *Si autem gratia, jam non ex operibus: alioquin gratia jam non est gratia:* ergo visio DEI, quæ est gratia, non potest esse debita operibus naturalibus creaturæ: adeoque est supernaturalis. Imò de supernaturalitate visionis DEI adeo nullum Theologis communiter dubium est, ut ab ordine ad eam desumant supernaturalitatem aliorum entium. Confirm. 1. ex S. Augustino, qui l. 12. de civ. DEI c. 1. docet, creaturam intellectualem posse fieri beatam visione DEI, non quia creatura est (multæ enim non sunt hujus beatitudinis capaces) sed quia rationalis est: addit tamen: *Ea tamen, quæ potest, non ex se ipsa potest, quia ex nihilo creata est, sed ex illo, à quo creata est:* atqui omnis creatura possibilis ex nihilo creata est: ergo nulla suis viribus id potest, & nulli debetur.

180. Confirm. 2. Visio DEI supponit amicitiam, vel filiationem Divinam; quia est hæreditas Sanctorum: atqui omnis creatura est essentia-

liter serva DEI, & nulla serva potest exigere quasi sibi debitam filiationem, & hæreditatem Domini: ergo nulla creatura potest exigere visionem DEI. Hic est discursus S. Cyrilli Alexandrini in Evangelium S. Joannis l. 1. c. 13. ubi explicans illud Joan. 1. c. 12. *Quotquot autem receperunt eum, dedit eis potestatem filios DEI fieri:* & agens de adoptione nostra, seu ut ait, *Ut similitudine illius per gratiam filii DEI simus,* ait, hanc supernaturalem dignitatem, scilicet filiationem, quæ est jus ad visionem DEI, nos non ex natura habere, sed ex gratia, ac tandem inquit: *Creatura autem, cum serva sit, nutu solim, & voluntate Patris ad supernaturalia vocatur.*

181. Ob. 1. Omnis creatura naturaliter appetit suam beatitudinem, seu ultimum finem: sed beatitudo, seu ultimus finis creaturæ rationalis, saltem ut quo, est visio DEI: ergo naturaliter appetit visionem DEI: ergo est ipsi debita seu connaturalis. Resp. dist. ma. appetit suam beatitudinem naturalem. conc. ma. supernaturalem, subdist. appetit eam appetitu innato. neg. ma. elicitò. conc. ma. & dist. sic mi. neg. conseq. Visio clara DEI non est beatitudo naturalis, sed supernaturalis, uti dicitur fusiùs suo loco sc. tr. de Beatitudine: unde non potest creatura rationalis eum appetere appetitu naturali innato, qui tantum fertur in bonum debitum: potest tamen in eum ferri appetitu elicitò naturali, hoc est, appetitu tali, qui possit elici viribus naturalibus; non autem tali, qui ex naturæ insita inclinatione oriatur: talis autem appetitus elicitus potest etiam ferri in bonum indebitum, imò in impossibile, saltem viribus naturalibus. vid. Gormaz de beatitud. n. 178.

182. Ob. 2. Non est supra conditionem servi, ut intueatur suum Dominum creatum: ergo, licet creatura sit serva DEI, tamen non erit ei supernaturale, videre intuitivè DEUM. Confirm. Non repugnat in DEO amor amicitiae erga creaturam in statu puræ naturæ relictam: ergo neque clara suimet ostensio, ad quam sequitur visio intuitiva. antec. prob. non repugnat amicitia inter servum & Dominum in creatis: ergo nec in Divinis. Resp. neg. conseq. Intueri Dominum creatum non est fieri ipsius filium adoptivum, & frui ejus hæreditate, sicut est intueri DEUM: adeoque est lata disparitas. Ad confirm. neg. ant. effect enim tantum aliquis amor benevolentiae, qualis etiam potest dari in homine erga brutum: amicitiae amor exigit insuper proportionem in natura, quæ non datur in creatura in statu puræ naturæ relictæ, & non elevata: elevatio autem stat in gratia sanctificante, vel aliquo æquivalente dono, vi cuius creatura rationalis fiat filia DEI adoptiva: Ad prob. neg. conseq. Inter servum & Dominum creatum ipsa natura est eadem specie, adeoque maxime proportionata.

183. Ob. 3. Lumen gloriæ, quod deberet juxta nos reddere creaturam rationalem proportionatam, vel elevatam ad visionem, etiam ipsum est creatura, adeoque etiam serva: ergo vel nec illud potest exigere visionem, vel ratio servitutis non obstat. Confirm. 1. Lumen gloriæ, vel etiam gratia, utpote aliquid creatum, & servum, adjicit tantum novam servitutem creaturæ rationali: ergo non elevat ad statum altiorum. Confirm. 2.

Lumen

Lumen non potest tollere essentialē servitutē à creatura: ergo, si servitus obstat, lumen non prodest. Resp. 1. Lumen gloriæ non sat bene dici servum; quia per servum videtur intelligi creatura rationalis; nemo enim dicit malleum, vel equum suum servum, sed instrumentum, vel jumentum &c. Verum hoc omisso, dist. conf. non potest exigere visionem sibi. conc. conseq. non potest exigere alteri. neg. conf.

184. Lumen, utpote inanime, non potest videre DEUM, nec potest esse amicus, vel filius DEI, vel possidens DEUM, quasi ex jure suo, seu propria exigentia, in suum bonum ordinata; huic enim obstat ratio servitutis. & hoc solum est, quod Patres & Scholastici creaturæ negant: at non negant, quod non possit dari accidens, vel etiam substantia ut quo, exigens visionem alteri, cui tanquam specialis favor conceditur, sicut lumen gloriæ exigit visionem intellectui creato, quem tanquam supernaturalis favor ad illam elevat; nam sic nunquam sequitur, quod ulla creatura connaturaliter videat DEUM. Ex hoc ulterius inferitur, non esse possibilem substantiam intellectivam, saltem theologicè supernaturalē (quæ eo ipso esset substantia ut quod) quia hæc appetitu innato exigeret tanquam sibi debitam gratiam supernam, & visionem DEI, & quidem in bonum suum, ut ipsa iis fruatur: quæ superant conditionem creaturæ. At possibile est substantia supernaturalis ut quo, scilicet unio Hypostatica, quæ non sibi, sed animæ Christi exigit gratiam, & visionem DEI.

185. Ad 1. confir. neg. ant. quia, ut jam dictum, lumen gloriæ non est propriè servum: imò adjectum creaturæ rationali potius se habet instar regii Diplomatis, conferentis homini amicitiam DEI. Quod si per servum aliud non intelligas, quàm creaturam DEO subjectissimam, nego conf. hoc enim non impedit, quod minus sit favor supernaturalis DEI, qui quidem non sibi, sed alteri possit exigere visionem. Ad 2. confir. neg. conf. vel potius suppositum. Servitus non obstat, quod minus creatura possit per favorem admitti ad visionem, sed tantum, ut illam non possit connaturaliter exigere sibi: prius tantum facit lumen, redditque creaturam rationalem, manente servitute essentiali, amicam DEI accidentaliter, & talem, ut propterea admittatur ad clarā DEI intuitionem.

186. Ob. 4. Complexum ex intellectu & lumine gloriæ totum est creatura & serva: sed hoc exigit visionem intuitivā DEI: ergo creatura & serva potest illam exigere. Resp. dist. mi. complexum illud adæquatè sumptum, exigit visionē intuitivā Dei. neg. min. inadæquatè sumptum, hoc est, lumen gloriæ exigit. conc. min. & dist. conf. creatura potest illam exigere sibi videnti, & visione fruenti, neg. conf. alteri, respectu cujus est favor supernaturalis. conc. conf. replete hinc dicta superius.

187. Dices. Complexum hoc est perfectionis finitæ: ergo potest adæquari per aliquam creaturam simplicem, & rationalem; quia omni finitæ perfectioni potest dari æqualis. Resp. cum Mauro, neg. conf. habere enim se solo per identitatem illas duas perfectiones, scilicet exigere visionem, & eā frui, non competit creaturæ, ut probatum nostris rationibus, sed soli DEO: &

longè aliud est habere illas perfectiones unitas, aliud habere eas identificatas: illud est ordinis creati, hoc est ordinis Divini. Sic etiam juxta adversarios complexum humanitatis & unionis Hypostaticæ est perfectionis finitæ, non tamen potest dari creatura utramque per identitatem complexa; quis enim dicat creaturam aliquam rationalem possibilem esse, quæ exigat uniri in persona Verbo? Alii respondent, posse quidem dari creaturam rationalem perfectiorem eo complexo in diverso ordine, sed non in ordine exigentiæ ad visionem beatificam; hoc enim probatum rationibus pro conclusione adductis. Et potest hæc responsio ex occasione aliquando servire saltem pro explicatione.

188. Ob. 5. Omni accidenti debet correspondere subjectum connaturale: ergo etiam visioni DEI: atqui aliud assignari non potest, nisi intellectus creatus: ergo. Resp. neg. antec. Accidens quidem omne exigit subjecto alicui inherere, sed non connaturali: sic calor inhæret etiam aquæ, cui contrarius est: sic visio potest inherere intellectui, cui supernaturalis est. Nec dicas, omnem formam substantialem dicere ordinem ad subjectum naturale, consequenter etiam omnem accidentalem; nam disparitas lata est: forma substantialis ipsa vel maxime est ordinata à natura ad faciendum compositum naturale, tanquam ad finem suum naturalem: non ita accidens ordinatur semper ad finem naturalem; quia potest esse favor indebitus.

189. Ob. 6. Intellectus est potentia universalis: ergo potest cognoscere omnia, quæcunque intra ipsius spheram continentur: sed intra hanc etiam continetur Deus ut visibilis: ergo. Confir. Attingibilitas objecti non potest esse impedimento, quod minus à potentia attingatur: ergo intelligibilitas, seu visibilitas DEI non potest esse impedimento, quod minus intellectus eum clarè intelligat, seu videat. Resp. dist. conseq. potest cognoscere omnia, & omni modo. neg. conf. aliquo modo. conc. conf. Si deberet intellectus omne suum objectum omni modo posse cognoscere, deberet etiam DEUM posse comprehendere. Ad confir. dist. ant. quod minus attingatur à potentia proportionata, conc. ant. improporcionata. neg. ant. & conf. sic summa visibilitas solis impedit nocturnam, ne eum possit bene videre: ex quo exemplo etiam habetur, non esse verum, quod quidam dicunt, potentias inferiores posse cognoscere bene omnia sua objecta. Quod si etiam hoc verum esset, saltem deberent esse proportionata.

190. Ob. 7. Oculus corporeus corruptibilis potest videre coelos incorruptibiles: & Angelus inferior potest cognoscere superiorem: etsi in his casibus non detur proportio in perfectione: ergo hæc non est necessaria. Confir. Voluntas creata potest DEUM immediate in seipso amare: ergo etiam intellectus potest immediate eum in seipso cognoscere, quod est videre. Resp. dist. ant. etsi non detur proportio in perfectione physica. conc. antec. etsi non detur proportio in perfectione visibilis, & visivi, vel cognoscibilis, & cognoscitivi, neg. antec. & sub data dist. conc. vel neg. conf. In allatis exemplis datur saltem proportio visibilis & visivi, cognoscibilis & cognoscitivi, ut nemo negat: at licet detur proportio in-

ter DEUM abstractivè cognoscibilem, & potentiam creatam cognoscentem, non tamen (ut probavimus) datur inter DEUM intuitivè visibilem, & potentiam creatam. Hæc autem proportio longè alia est, quàm præcisè proportio in perfectione physica; nam licet e. g. sonus sit aliquid longè imperfectius, quàm oculus, tamen videri non potest. Unde nec physicè imperfectiori objecto semper proportionata est potentia physicè perfectior, nec semper perfectiori improporionata: debetque hæc proportio vel à communi experientia, aut persuasione, vel aliunde, unde unde demum, desumi.

191. Ad confir. neg. conf. Species etiam abstractivæ repræsentant DEUM ut immediatè in seipso amabilem, & amandum; aliàs in hac vita nunquam amemus DEUM ipsum; sed tantum creaturas. At non reddunt eadem species DEUM immediatè cognoscibilem in se ipso; nam cognosci in se ipso objectum, non est tantum ipsum affirmare, vel intellectum in illud tanquam in suum terminum ultimum tendere, sed est cognoscere objectum ita, ut hoc vel per species proprias, vel per seipsum immediatè ad cognitionem concurrat. Ex quo etiam collige, cur summa amabilitas non impediatur amorem immediatum sui, secus quàm summa intelligibilitas immediatam sui visionem; quia scilicet potentia potest esse non tam perfecta, ut exigit species proprias, vel immediatum objecti concursum in ordine ad cognitionem: vel non tam perfecta, ut sit his speciebus, aut concursui proportionata: nil econtra apparet, cui non sit proportionata potentia ex iis, quæ requiruntur ad amorem DEI: unde ulterius infertur, omnem intuitivam visionem DEI esse supernaturalem, non autem omnem immediatum amorem DEI: quidquid sit de amore DEI super omnia vel efficaci, de quo in tractatu de Gratia.

ARTICULUS III.

An DEUS possit comprehendi ab intellectu creato.

192. **D**ico cum S. Thoma 1. p. q. 12. a. 7. in corp. & omnibus Theologis. DEUS non potest comprehendi comprehensione strictè dicta. Prob. ex eodem Angelico ibidem dicente: *illud comprehenditur, quod perfecte cognoscitur: perfecte autem cognoscitur, quod tantum cognoscitur, quantum est cognoscibile*: Sive cognitio comprehensiva est illa, quæ in ratione cognoscendi vel repræsentandi tam perfecta est, quàm perfectum est objectum in ratione cognoscibilis: atqui nulla cognitio creata potest esse tam perfecta in ratione cognoscendi, quàm perfectus est DEUS in ratione cognoscibilis; cum hic sit infinitus, illa finita: ergo. Dixi, DEUM non posse comprehendi comprehensione strictè dicta; nam illa latius dicta, quæ aliud non est, quàm cognitio talis, qua DEUS immediatè intuitivè cognoscitur, & intentionaliter possidetur, & à qua Beati in cælo vocantur *Comprehensores*, utique non implicat, quia defecto datur.

193. Præter hanc tamen latius dictam af-

signatur à quibusdam alia minùs strictè dicta, quæ vocatur extensiva, qua creatura cognoscere clare & distinctè omnia, quæ in DEO formaliter aut eminenter continentur, sed non ea perfectione, seu intensione, aut claritate, quæ esset commensurata eorum cognoscibilitati: quam tamen Suarez, P. Thyrsus, Amicus, Izquierdo, & alii negant esse veram comprehensionem; quia revera non adequat omnimodè cognoscibilitatem objecti. Communius etiam ista negatur creaturæ possibilis; unde etiam negatur ipsi Christo, de quo agendum tract. de incarnat. Et sanè S. Augustinus videtur impotentiam creaturæ ad DEUM comprehendendum referre in plenitudinem, seu multitudinem perfectionum, qua omnia transcendit; ita enim habet in *questionibus de Trinit. Plenam verò Divinitatis naturam, nec Angelus quilibet, nec Sanctorum aliquis perfecte intelligere poterit: ideo incomprehensibilis dicitur DEUS*.

194. Ob. 1. Omnis cognitio cognoscens DEUM cognoscit illum totum: sed etiam cognitio creata cognoscit DEUM: ergo cognoscit illum totum: ergo comprehendit. Resp. dist. ma. cognoscit totum, & totaliter, seu cognitione adequante ejus cognoscibilitatem, neg. ma. non totaliter, seu cognitione non adequante ejus cognoscibilitatem. conc. ma. & conc. min. sub priori distinctione conc. vel neg. primam, & absolute nego secundam conseq. DEUS etiam per cognitionem consusissimam, qua dico e. g. *Omne ens*, cognoscitur totus; quia indivisibilis est: sed non cognoscitur totaliter, seu cognitione commensurata ejus cognoscibilitati: sicut etiam per quemlibet amorem amatur totus, sed non totaliter, seu amore adequante ejus amabilitatem.

195. Dices. Ex eo, quod plus de objecto cognoscatur, etiam cognoscitur plus ipsum objectum: ergo etiam ex eo, quod totum objectum cognoscatur, cognoscitur objectum totaliter. Resp. om. ant. neg. conf. Plus cognosci objectum potest habere duplicem sensum. Primum quod una pars objecti successivè cognoscatur post alteram, qui sensus tantum locum habet in totis divisibilibus: & quidem verum est, quod, quod plures partes cognoscuntur, eò plus etiam totum, saltem materialiter acceptum, cognoscatur: sed hic sensus non venit ad rem; quia DEUS est indivisibilis. Secundò potest habere sensum, quod objectum, prius jam totum cognitum, clarius cognoscatur: & hic sensus non est universaliter verus; non enim verum est, quod, quando plures formalitates cognoscuntur, etiam objectum plus, seu clarius semper cognoscatur; nam cognitio, quæ dico: *Omne ens*, vel *omne cognoscibile*, cognoscit omnes formalitates, & omnia connotata; sed obscurissimè, & non totaliter, seu commensurate ad meritum objecti, etiam creati. Unde ex eo, quod omnes formalitates DEI, vel totus DEUS realiter cognoscatur, non sequitur, quod cognoscatur totaliter, seu cognitione adequante meritum ipsius, qualis esse deberet, quæ comprehensiva foret. In quo autem stet major claritas cognitionis, disputant Logici: & ii fortè optimè sentiunt, quid à posteriori desumendum dicunt, ajuntque, illam cognitionem esse clariorem, vi cuius ad plures quæstiones de objecto responderi potest.